Nummer
Directie OOV
Dienst

Gemeente Amsterdam
Raadscommissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Juridische Zaken, Communicatie, Raadsaangelegenheden, Preventie Jeugdcriminaliteit, Vluchtelingen en Ongedocumenteerden, Handhaving en Toezicht

AZ

Ter bespreking en ter kennisneming voor de commissievergadering van 19 maart 2020

Portefeuille
Agendapunt
Datum besluit B&W

4

11 februari 2020

Onderwerp

Uitwerking scenario's raamprostitutie Wallen/Singel

De commissie wordt gevraagd kennis te nemen van

De brief van // // februari 2020 inzake nadere uitwerking van de scenario's raamprostitutie Wallen/Singel

Wettelijke grondslag

Artikel 169 Gemeentewet

Bestuurlijke achtergrond

In juli 2019 heeft het college een aantal scenario's geschetst voor de toekomst van raamprostitutie op de Wallen en in het Singelgebied. De aanleiding hiervoor was de overlast door de grote drukte in de binnenstad, het respectloze gedrag van bezoekers naar sekswerkers en bewoners en het belang van tegengaan van misstanden rond raamprostitutie. Daarnaast speelde ook de sterke groei van de onvergunde prostitutie mee. Deze problemen noodzaken tot een breed debat met de raad en de stad.

De scenario's zijn hierbij bedoeld als voorbeelden en bestr jken, ten behoeve van het brede debat, de uitersten van het spectrum. In dat kader zijn bij de scenario's diverse variabelen geschetst: aantal ramen/werkplekken, locatie, zichtbaarheid raamprostitutie/etalagefunctie en de toegang tot Wallen/Singelgebied. Keuzes in variabelen leiden tot verschillende scenario's. De scenario's zijn geen blauwdruk en het is goed mogel jk dat er niet één oplossing is, maar dat meerdere oplossingsrichtingen naast e kaar nodig z jn.

Relatie met Visie Binnenstad en korte termijn aanpak
Het uitwerken van keuzes rond raamprostitutie en de uiteindelijke implementatie van dergel jke keuzes is een langjarig traject. Daarb j gaat het debat over de raamprostitutie niet alleen over de drukte op de Wallen, maar ook over de positie van sekswerkers. de uitwerking van de scenario's moet zorgen verbetering van de positie van sekswerkers in de breedte, niet alleen raamsekswerkers op de Wallen/Singel. Verbetering van hun positie vindt het college cruciaal en de reden dat het debat over de raamprostitutie wordt gevoerd parallel aan de ontwikkeling van de bredere 'Agenda/Visie Binnenstad'. De maatregelen op de Wallen/Singel, of dat nu gaat over raamprostitutie of horeca of andere activiteiten in het gebied, zullen uiteindel jk in een omvattende visie op de Binnenstad moeten passen.
Over de ontw kkeling van de visie wordt u //in maand?? Per brief?? – check [redacted] - ingelicht//.

Met opmerkingen [EPv1]: Overgenomen, check

Met opmerkingen [EPv2]: Uit oude flap, check. Lijkt me goed: gaat over dat het college de raad informeert

Met opmerkingen [EPv3]: Check tekst nav opmerkingen [redacted]

De huidige overlast in het Wallen/Singelgebied noodzaakt ook tot maatregelen op de korte term jn. Daarvoor is in 2019 de brede aanpak binnenstad opgezet. Naast de maatregelen in deel 2 van deze brief worden er vanuit de aanpak binnenstad maatregelen getroffen om de overlast te verminderen. Niet alleen op korte term jn door beter beheer en handhaving, maar ook door sturing op lange term jn op meer complexe beleidsthema's als coffeeshops, horeca, vakantieverhuur et cetera. Binnenkort ontvangt u een update van de aanpak binnenstad.

Uitgangspunten scenario's raamprostitutie Wallen/Singel
Het college heeft voor de scenario's drie uitgangspunten geformuleerd die leidend en niet-onderhandelbaar z jn. E ke verandering in de raamprostitutiebranche moet ten dienste staan van:
1. Waarborgen van de mensenrechten
2. Voorkomen en bestr jden van ondermijning, waaronder mensenhandel
3. Voorkomen en bestr jden van overlast in de binnenstad

Op 17 oktober 2019 z jn aan de commissie AZ drie toezeggingen gedaan:
- Een verkenning van alternatieve vergunde werkplekken buiten de Wallen/Singel
- Een uitwerking van de consequenties van eventuele sluiting van ramen
- Aanvullende maatregelen voor het versterken van de positie van de sekswerker

In de brief staat de uitwerking van deze toezeggingen, het eerste deel gaat over de verkenning van nieuwe werkplekken, daarin komen ook de consequenties van eventuele sluiting aan bod. In het tweede deel van de brief staan de aanvullende maatregelen. In de bijlagen staat per onderdeel verdere achtergrond.

In november 2019 is een technische sessie voor de raad georganiseerd waarin met betrokkenen en ketenpartners uitgebreid is gesproken over raamprostitutie. Onder meer kwam sterk naar voren dat de vindbaarheid en zichtbaarheid van sekswerkers en het opbouwen van een langjarige vertrouwensrelatie de belangrijkste voorwaarden zijn voor het bestr jden van misstanden en uitbuiting. Ook kwam de groei van de onvergunde branche aan bod en de risico's die dit met zich brengt voor sekswerkers die zich in kwetsbare posities bevinden. Het gaat onder meer om de positie van mannelijke, trans- en cis sekswerkers, omdat voor hen in het vergunde circuit weinig plek is.

De beleidsinspanningen moeten er op gericht z jn om juist ook degenen in meer kwetsbare posities een plek te bieden. Aan dat aspect is dan ook bijzondere aandacht gegeven in de verkenning naar nieuwe werkplekken.

Doel van de raadsbrief is om een vervolgstap te kunnen maken naar aanleiding van het debat met de Raad.

Deel 1 - verkenning nieuwe werkplekken
In dit deel worden basale keuzes beschreven die genomen moeten worden om richting te geven aan nieuwe werkplekken. Het gaat hier om type werkplekken, locatie, omvang en exploitatiemodel.

De voorlopige conclusies met betrekking tot het **type werkplekken** luiden als volgt:

- Door het beperken van de toegankelijkheid kan de overlast worden beperkt, zowel voor de omgeving als voor sekswerkers. Een meer besloten variant trekt andere klanten en biedt meer mogel jkheden om de bezoekersstroom te beheersen en huisregels te stellen (zoals 'verboden te fotograferen' en alcoholconsumptie).
- Combineer inpandige ramen met een prostitutiehotel (internetwerving) om zo ook werkplekken te bieden voor degenen die nu in het onvergunde circuit werken, waar sekswerkers zich vaak in meer kwetsbare posities bevinden.
- Duidelijk is dat het zeer bepalend is of nieuwe werkplekken aantrekkelijk zijn voor de k jk- en feesttoerist. Indien de keuze is om ook die toerist te trekken, dan ligt het voor de hand om diverse gebru ksfuncties toe te voegen en een erotisch centrum te creëren. Het toevoegen van met name diverse horeca is zeer bepalend voor de aantrekkingskracht op de feest/beschikbaar aanbod-klant en daarmee ook op de mogelijke impact op de drukte op de Wallen/Singel. De overlast die deze toeristen veroorzaken, zal via de beperkte toegankel jkheid beter kunnen worden gereguleerd dan nu op de Wallen.

De **locatie** moet niet te afgelegen z jn en goed bere kbaar. Idealiter ligt de locatie in het stedelijk gebied, niet weggestopt op een industrieterrein, maar wel ver genoeg van de nu al zeer drukbezochte uitgaansgebieden in Amsterdam. De locatie moet goed bere kbaar zijn voor klanten en sekswerkers en voor gemeentelijke toezichthouders, politie, zorgpartners en hulpdiensten.

Er is een zekere **omvang** nodig voor een wezenlijke invloed op de situatie op de Wallen, de levensvatbaarheid en de beheersbaarheid/veiligheid. In het kader van die beheersbaarheid/veiligheid en levensvatbaarheid is ook een maximering van belang. Gelet op het voorgaande is circa 100 werkplekken een goed werkbaar uitgangspunt.

Een keuze voor het klassieke **exploitatiemodel** is de meest logische keuze ten opzichte van zelfbeheer, de gemeente als exploitant of beheer door een ideëel stichting. De gemeente blijft hierbij in haar rol als bevoegd gezag als toezichthouder en vergunningverlener. B j de keuze voor dit model ligt voor de hand een model met meerdere exploitanten; dit biedt voordelen uit oogpunt van continuïteit en het voorkomen van monopolie-posities.

Relatie tussen nieuwe locatie en drukte Wallen/ Singel
De beschreven mogel jke keuzes zijn van belang voor het effect van een nieuwe locatie op de drukte op de Wallen/Singel. Met name een mogel jke keuze om via extra gebru ksfunctie ook de feest- en k jktoerist te trekken is hier cruciaal.

Dit effect kan - indien die keuze zou worden gemaakt - nog worden versterkt door een nog directere relatie te leggen tussen het aantal elders te creëren werkplekken en het aantal plekken op de Wallen/Singel. Dat kan op twee manieren:

- 'Sturende overheid': nieuwe werkplekken komen in de plaats van werkplekken op de Wallen/Singel. Binnen deze variant kan worden gedacht aan een vr jwillige verplaatsing van exploitanten naar de nieuwe locatie, of een gedwongen sluiting. In b jlage 2 zijn de mogelijke financiële consequenties en de juridische consequenties van dergelijke keuzes toegelicht.

- 'Werking van de markt': mogelijk neemt de raamprostitutie op de Wallen geleidel jk af doordat ondernemers zelf besluiten te stoppen vanwege afnemende klandizie door de nieuwe locatie elders of door algemene ontw kkelingen in de markt (toename internetwerving). Onzeker is uiteraard of dit inderdaad zal gebeuren en zo ja: in we ke mate en op we ke termijn. Het is dus ook mogelijk dat dit effect zich amper of pas op lange termijn voordoet. Een voordeel is wel dat de gemeente hier aanzienl jke kosten kan besparen van (schade)vergoedingen (zie b jlage 2).

Twee varianten uitgewerkt
Gezien de voorlopige conclusies liggen een 'prostitutiehotel met inpandige ramen' óf een 'erotisch centrum' het meest voor de hand. In de brief zijn deze twee varianten verder uitgewerkt.

Vervolgstappen
- Uitwerken type en omvang met het oog op randvoorwaarden
- Quickscan door Ruimte & Duurzaamheid (R&D) naar geschikte locaties
- Uitwerken exploitatiemodel
- Marktconsultatie: zijn er part jen die willen ontw kkelen en partijen die willen exploiteren gelet op de randvoorwaarden die de gemeente stelt
- Opstellen businesscase voor de gemeente: onder meer inzicht in kosten en rol voor de gemeente bij het ontwikkelen van een nieuwe locatie

Er wordt gestreefd dit voor de zomer van 2020 af te ronden. Dit is onder meer afhankelijk van de keuzes en verdere richting die de raad meegeeft.

Deel 2 – Aanvullende maatregelen ter versterking positie sekswerker
In het tweede deel van de brief staat een overzicht van concrete acties en aanvullende maatregelen om de positie van sekswerkers te verbeteren. De volgende maatregelen z jn uitgewerkt:
- Pilot 'melden misstanden'
- Pilot 'gordijnen dicht'
- Nieuwe impuls toegang tot zakelijke dienstverlening
- Instellen foto/film verbod
- Verbetering controles vergunde en onvergunde circuit
- Vergunningen andere seksinrichtingen
- Opting-in regeling besloten clubs/escort
- Aanpak van woningbemiddelaars/ illegale onderhuur
- Aanpak ongewenst gedrag jegens sekswerkers

Reden bespreking

Het College wisselt graag met de raad van gedachten over de nadere uitwerking van de scenario's om vervolgens gezamenlijk de volgende stap te kunnen zetten.

Uitkomsten extern advies

Geheimhouding

Portefeuille 4
Agendapunt

Gemeente Amsterdam
Raadscommissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Juridische Zaken, Communicatie, Raadsaangelegenheden, Preventie Jeugdcriminaliteit, Vluchtelingen en Ongedocumenteerden, Handhaving en Toezicht
Ter bespreking en ter kennisneming voor de commissievergadering van 19 maart 2020

AZ

Uitgenodigde andere raadscommissies

Stukken

Meegestuurd

Ter inzage gelegd

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[redacted] – 06 [redacted] – [redacted] @amsterdam.nl
[redacted] – 06 [redacted] – [redacted] @amsterdam.nl